

KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU İLKE KARARI

Karar Tarihi : 04/08/2015

Karar Numarası : 2015/90

237 sayılı Taşıt Kanunu hükümlerine göre edinilen taşıtların, lüks ve gösterişten uzak, ucuz ve ekonomik olanlarından temin edilmesinin şart olduğu ve bu taşıtların münhasıran resmi hizmetin ifasında kullanılmak üzere tahsis edileceği anılan Kanununun 7. maddesinde düzenlenmiştir. Tasarruf tedbirleriyle ilgili 2007/3 sayılı Başbakanlık Genelgesinde, resmi taşıtların kullanımında;

- 237 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı cetvel uyarınca emir ve zatlara, (2) sayılı cetvel uyarınca makam hizmetlerine ve koruma altına alınanlara tahsis edilen taşıtlar dışında hiç bir makama taşıt tahsis edilmeyeceği,

- Anılan Kanun hükümlerinin izin verdiği haller hariç, hiçbir makama arazi binek, jeep gibi taşıtlar ile yabancı menşeli taşıtın, makam aracı olarak tahsis edilmeyeceği,

- Emir ve zata veya makam hizmetlerine tahsis edilen taşıtlar dışında kalan ve hizmet aracı olarak kuruma ait havuzda yer alan taşıtların aynı kurumun birimleri arasında ayırım yapılmaksızın, münhasıran resmi hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılacağı, bu taşıtların özel işlerde, tatil günlerinde ve personel servis aracı olarak kullanılmayacağı, hiçbir makam, birim ve şahsın kullanımına tahsis edilmeyeceği,

- Taşıt tahsisleri ve kullanımının idarelerce hassasiyetle izleneceği, aksine hareket edenler hakkında, 237 sayılı Kanununun 16. maddesine göre cezai işlem yapılacağı,

hususları düzenlenmiş bulunmaktadır.

Mevzuatta bu hükümler yer almasına rağmen, gerek Kurulumuza intikal eden başvurularda, gerekse medyada yer alan bazı haberlerde; bazı belediye başkanları, valiler, rektörler, kurum başkanları ile üst yöneticilerin lüks, pahalı ve gösterişli makam araçları kullandıkları yönünde iddialar yer almaktadır. Kamu görevlilerine halkın güvenini zedeleyen, kamu kaynaklarının israf edilmesine ve savurganlığa yol açan lüks araçların hangi yollarla edinildiği incelendiğinde, aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

1- Belediyeye ait şirketlerin Taşıt Kanunu hükümlerine tabi olmadığı yönünde gerekçeyle ve Taşıt Kanununun 1. maddesi hükümlerine aykırı olarak, bir belediye şirketinin mal varlığı üzerinden (bazı hallerde banka kredisi kullanılmak suretiyle) lüks araç satın alınmakta ve bazı belediye başkanlarına tahsis edilmektedir. Öte yandan, 2007/3 sayılı Başbakanlık Genelgesinde, belediyeler, il özel idareleri ve bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmelerin bu Genelgenin “resmi taşıtların kullanımı” başlıklı bölümünde yer alan hükümlerden istisna tutulması, beraberinde lüks araç temini ve kullanımı konusunda

çeşitli suiistimallere yol açtığından, belediyeler, il özel idareleri ve bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmelerin de Genelge kapsamına dahil edilmesi uygun olacaktır.

2- Bazı kamu kurumları yöneticilerinin, Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği (2013) hükümleri uyarınca kamu bankalarında (Merkez Bankası, Ziraat Bankası, Halkbank, Vakıfbank) tutmak zorunda oldukları kuruma ait mali kaynaklarının bu bankalarda tutulması karşılığında, kamu bankaları ile çeşitli protokoller veya sözlü mutabakat çerçevesinde lüks ve pahalı makam araçları temin ettiği görülmektedir. Bazı kurum yöneticileri, lüks makam aracının kamu bankası tarafından kendisine tahsis edilmesi karşılığında, kuruma ait mali kaynakların vadeli mevduata yatırılan kısmının nemalandırılmasında daha düşük faiz oranı uygulanmasını kabul etmek veya vadesiz hesapta tutulan kuruma ait mevduat oranını artırmak suretiyle kurumlarını zarara uğratmaktadır. Söz konusu Tebliğin 7. maddesinde “*Kurumlar mali kaynaklarının değerlendirilmesinde faiz veya kar payı dışında aynı ya da nakdi herhangi bir menfaat temin edemez.*” hükmü yer almasına rağmen, çoğunlukla belgesiz olarak, varılan şifahi mutabakat çerçevesinde söz konusu lüks araçlar bankalarca ilgili kurum yöneticilerine tahsis edilmektedir.

3- Taşra teşkilatlarında, il özel idaresi bütçesi, köylere hizmet götürme birliği bütçesi, sulama birliği bütçesi, sosyal yardımlaşma dayanışma vakfı bütçesi ve benzeri mahalli bütçe kaynakları suiistimal edilerek lüks ve pahalı araçlar satın alınmak suretiyle bazı vali, kaymakam veya yerel yöneticilere tahsis edilmektedir.

Kamu görevlilerine halkın güvenini zedeleyen, kamu kaynaklarının israf edilmesine ve savurganlığa yol açan lüks, pahalı ve gösterişli makam araçlarını kullanan yöneticilerin, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 17. maddesinde yer alan “*Kamu görevlileri, kamu bina ve taşıtları ile diğer kamu malları ve kaynaklarının kullanımında israf ve savurganlıktan kaçınır; mesai süresini, kamu mallarını, kaynaklarını, işgücünü ve imkanlarını kullanırken etkin, verimli ve tutumlu davranırlar.*” hükmü ile 10. maddesinde yer alan “*Kamu görevlileri, kamu yönetimine güveni sağlayacak şekilde davranırlar ve görevin gerektirdiği itibar ve güvene layık olduklarını davranışlarıyla gösterirler. Halkın kamu hizmetine güven duygusunu zedeleyen, şüphe yaratan ve adalet ilkesine zarar veren davranışlarda bulunmaktan kaçınırlar.*” hükmünü ihlal ettikleri de açıktır. Bu tür lüks, pahalı ve gösterişli makam araçlarının kamu görevlilerince kullanımı, kamu yönetiminde şeffaflık, hesap verebilirlik, savurganlık ve israftan kaçınma, kamu yararına uygun olarak kaynakları etkin ve verimli kullanma gibi temel etik değerler açısından da çeşitli sorunlar ortaya çıkarmaktadır.

Belirtilen açıklamalar çerçevesinde kamuda lüks, pahalı ve gösterişli makam araçları kullanımını engellemek amacıyla alınması gereken tedbirleri değerlendirmek ve gerekli düzenlemeleri yapmak üzere Kararın bir örneğinin Başbakanlığa, Maliye Bakanlığına ve İçişleri Bakanlığına gönderilmesine 04/08/2015 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Prof. Dr. Sedat MURAT
Başkan

Lütfü ESENGÜN
Üye

Asım AYKAN
Üye

Ömer KOÇAK
Üye

Selçuk HONDU
Üye

Erdoğan KESİM
Üye

Metin İlyas AKSOY
Üye

Filiz DİNÇMEN
Üye

Muharrem GÖKTAYOĞLU
Üye

Prof. Dr. M. Fatih UŞAN
Üye